

Breve fra J. P. Jacobsen, 1899, nr. xix. – (12) Herefter i br. en tegning af en manchét. – (13) Om disse fotografier fra Jacobsens ophold i München se Edv. Brandes, *Breve fra J. P. Jacobsen* nr. xii og xiii. – (14) Roman (1839) af Henriette Paalzow, f. Waach (1788–1847), 1843 overs. til dansk af Kr. Mantzius. – (15) Roman i 3 bd. (1843) af samme forfatterinde. Af Jacobsens papirer i Det kgl. Bibl. fremgår, at han dec. 1873 – maj 1874 af hende yderligere har læst *Godwie Castle* I–III, 1838, og *Jacob van der Nees* I–III, 1847, jf. Frederik Nielsen, op. cit., 109. I et br. 9. 12. 1873 til fru Agnes Møller skriver Jacobsen, at han er optaget af »at læse Physiologi og daarlig Romaner« (Anna Linck, op. cit., 80). – (16) 1874–75 udkom på Gyldendals forlag Jacobsens overs. af Darwins *The Descent of Man, and Selection in Relation to Sex* (1871), under titlen *Menneskets Afstamning og Parringsvalget*. – (17) Bogtrykker Just Thiele (Da. biogr. Leks. XXIII, 495 f) trykte denne oversættelse. – (18) Jf. *Niels Lyhne* kap. X (J. P. Jacobsens Samlede Værker v. Morten Borup II, 1926, 181): »en nittenaarig Datter, som hed Fennimore, efter Heltinden i St. Roche, en af Fru v. Palzovs Romaner, der havde været meget yndet i Fru Claudis Pigetid.« Fennimore i *Niels Lyhne* har kun navnet fælles med Fennimore i *St. Roche*. Frk. Zoffmann svarede i et udat. br.: »Jeg har altsaa Lov at glæde mig til engang at see Fennimore i forynget Skikkelse og yndig og elskværdig gjør De hende vel nok, ellers havde De vel ikke valgt det Navn, men giv hende ikke saa sørgelig en Skæbne,« jf. Brita Tigerschiöld, *J. P. Jacobsen och hans roman Niels Lyhne*, Göteborg 1945, 192.

Erik Reitzel-Nielsen.

JOHANNES V. JENSEN'S EGNE DATERINGER AF DIGTE OG MYTER 1920–41

Fra 1920'rne af daterede Johannes V. Jensen normalt sine manuskripter; det gælder både renskrifterne af de større værker og af de mindre arbejder. Manuskripterne adskiller sig iøvrigt lidet fra de trykte tekster, om end enkelte ændringer inden trykning forekommer. På grundlag af originalmanuskripterne, som jeg i forbindelse med udarbejdelsen af min i nov. 1968 udsendte bog om *Johannes V. Jensen, Liv og Forfatterskab*, havde lejlighed til at se, skal her tilblivelsesdatoen for en række digte og enkelte myter anføres. Dateringerne har især interesse i de tilfælde hvor publikationsdatoen, som findes angivet i Frits Johansen & Aage Marcus' Bibliografi (1933–51), differerer væsentligt fra avfattelsesdatoen:

Digtet *September*, dat. Sept. 1920; *Barnet og Billedbogen*, dat. Jan.-Febr. 24; *Skabningens Apoteose* foreligger i et par renskrifter, dat. henholdsvis 16. Febr. 24 og 19. Febr. 24 (jf. LN: JVJ 1968 s. 348 f); *ABC-Rim*, dat. 12. Febr. 24; *Løste Vande*, dat. 10. April 24; *Lærken i Tibirke*, dat. 3. Dec. 24; *Fakkelsang til Knud Rasmussen*, dat. 20. Jan. 25; *Stæren*, dat. 22. April 25; *Charles Darwin*, dat. Juni 25; *Manden i Kisten*, dat. 8. Juli 25; *Ved Aarsskiftet*, dat. 27. Dec. 24; *Løvspring*, dat. 20. maj 25; *Danmarkssangen*, dat. 23. Juni–3. Juli 25, senere udvidet (jf. LN: JVJ 1943 s. 282 f); *Baalfærdssang* (Til Gustav Philipsens Baal-

færd), dat. 6. Febr. 25; *Blindebukken*, opr. kaldt Grundlovsfesten, dat. 23. Maj 26; *Androkles og Løven*, dat. 20. Nov. 27; *Johannes Larsen, Ætatis suæ LX*, dat. 12. Dec. 27; *Lærken i Jylland*, dat. 16. April 28; *Solhverv*, dat. Solhvervsdag 21/12-28; *Adam Oehlenschläger*, dat. 4. Nov. 29; *Sønnetabet*, dat. 16. Nov. 28; *Knut Hamsun LXX*, dat. 17. Juni – 10. Juli 29; *H. C. Andersen*, dat. 20. Marts 30; *Børnene i Heden*, optr. som *Kæmpehøjen*, dat. Febr. 29; *Borgerlig Konfirmationssang*, dat. 24/3-30; *Den jydsk Blæst*, dat. Okt. 30; *Den trætte Ko*, dat. 8. Dec. 30; *Hvalen og de Haderslev Fiskere*, dat. 12. Dec. 31; *Paaskebadet*, dat. forrest 14. Marts 32, bagest dat. 21. Marts 32, siden omskrevet, i korrekturen til *Digte 1943* udelodes næstsidsste strofe: »To Cykler saas . . .«; *Skolesang* (Synges som: Har man Ungdoms Kræfter . . .), dat. 20. Aug. 31; *Jylland*, dat. 26. Juli 32; *Englandssangen*, dat. 7. Nov. 31; *Fritz Syberg*, dat. 19. Juli 32; *Længsel efter Bjørnson* (Synges som: Ja vi elsker dette Landet), dat. 16. Nov. 32; *Mammutbogen*, dat. 5. Febr. 33; *Stauning LX*, dat. 23. Okt. 33; *Farten*, dat. 25. Sept. 33; *De danske taalte ikke Tvang*, dat. 17. Juli 34; *Husdyret*, dat. 8. Aug. 34; *Ludvig Holstein*, dat. 27. Nov. 34; *Raadhuskløkkerne*, dat. 24. Dec. 34; *Det lille Folk*, opr. kaldt *Paaskebørn*, dat. 12. April 35; *Broen og Tiden*, optr. som *Lillebæltsbroen*, dat. 11. Maj 35; *Louis Levy*, dat. 19. Sept. 35; *Frederik Poulsen LX*, dat. 3. Marts 36; *Kirsten Find*, dat. 15. Maj 36; *Himmerlands Tyr*, dat. 19. Marts 36, tr. 14/4-37 (jf. LN: JVJ s. 327 f & 417). *Sommersolhvervssang*, dat. Tibirke 1. Juni 36; *Flyveren*, opr. *Flyversang*, dat. 17. Aug. 38; *Barnets Verden* (Kan synges som: Har man Ungdoms Kræfter, er en munter Fyr-), dat. 14. Okt. 36; *Vintersolhverv 1940*, dat. 14. Dec. 40; *Den store Maler*, dat. 22. Marts 41; *April*, dat. 7. April 41; *Fugletrækket*, dat. 30. April 41; *Den danske Sommer*, dat. 16. Aug. 41.

Dateringer af nogle myter: *Thøk*, dat. Nov. 23; *De naaede Færgen*, dat. 25. Nov. 25; *Løven i Lübeck*, dat. 16. Dec. 31; *Pisangen*, dat. 16. Jan. 32; *Passageren*, dat. 21. Febr. 32; *Barndommens Sig*, opr. kaldt *Til de Savnede*, dat. 24. Aug. 32; *Mod Foraaret*, dat. 29. Marts 37; *Den nordiske Kvinde*, dat. 25. April 37; *De lyse Nætter*, dat. 13. Juni 40; *Møllen*, dat. 25. Febr. – 12. Marts 41; *Den gamle Mand fra Havet*, dat. Juli 41 (jf. JVJ: *Myter og Digte i Udvalg* 1969).

Dateringer af de senere større skrifter er anført i min bog: *Johannes V. Jensen. Liv og Forfatterskab* (1968), passim.

Leif Nedergaard.